

Φύλλο εργασίας 1ης ομάδας ιστορικών (2η-6η διδακτικές ώρες)

Εξωτερική πολιτική των Μακεδόνων – οι σχέσεις με άλλους λαούς

Ανήκετε στη μία από τις τρεις ομάδες των ιστορικών. Το θέμα σας είναι η εξωτερική πολιτική του βυζαντινού κράτους και οι σχέσεις με άλλους λαούς στο διάστημα 867-1081 περίπου, δηλαδή κατά την περίοδο βασιλείας της Μακεδονικής Δυναστείας και λίγο αργότερα. *Σας ενδιαφέρει να καταλάβετε πώς ασκείται και πώς εξελίσσεται η εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου, με ποιους λαούς αναπτύσσονται σχέσεις, ποια είναι τα αποτελέσματα των επαφών, τι συμβαίνει όταν οι διαπραγματεύσεις αποτυγχάνουν, ποιος είναι, τελικά, ο διεθνής ρόλος του Βυζαντίου στη χρονική περίοδο που μας ενδιαφέρει (από το β' μισό του 9ου ως τα τέλη του 11ου αιώνα).*

Βασική διευκρίνιση: Επειδή κατά την ενασχόλησή σας με το θέμα θα βρεθείτε αντιμέτωποι με ειδική ορολογία, να είστε έτοιμοι να αξιοποιείτε, σε όποια φάση είναι αναγκαίο, το ηλεκτρονικό λεξικό:

http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html

Επίσης, όπου στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις υπάρχει γλωσσάρι, φροντίστε να το χρησιμοποιήσετε.

1ο βήμα: Η απόκτηση μιας πρώτης γενικής ιδέας για το θέμα

Απαραίτητη προϋπόθεση για να καταλήξετε σε συμπεράσματα είναι η σαφής γνώση του θέματος που προσεγγίζετε. Και πρώτα είναι απαραίτητο να γνωρίζετε τη σημασία των εννοιών με τις οποίες καλείστε να ασχοληθείτε. Με βάση, λοιπόν, τις γενικές σας γνώσεις και όσα έχετε μάθει μέχρι τώρα στην ιστορία, τι νομίζετε ότι εννοούμε όταν αναφερόμαστε στην εξωτερική πολιτική ενός κράτους;

Συζητήστε μεταξύ σας και καταγράψτε τις αρχικές σκέψεις σας. Μπορεί να σας βοηθήσει και η πρώτη παράγραφος στον σύνδεσμο:
<http://www.pspa.uoa.gr/proptyxiakes-spoyses/programma-spoysdon/g-kyklos-die8neis-kai-eyrwpaikes-spoyses/ma8imata-eidikis-epilogis/42651x-ellhniki-e3wteriki-politiki.html>

Βέβαια, οι σχέσεις με άλλους λαούς (ιδιαίτερα στην ιστορική περίοδο που εξετάζουμε) πολλές φορές δεν εξελίσσονται θετικά και προκύπτουν πολεμικές συγκρούσεις. Από τον 4ο ως τα μέσα του 9ου αιώνα (πριν δηλαδή από την περίοδο που μας ενδιαφέρει), με ποιους λαούς συγκρούστηκε το Βυζάντιο; Θυμηθείτε τρεις χαρακτηριστικές περιπτώσεις.

“Ξεφυλλίστε” τώρα ηλεκτρονικά το σχολικό βιβλίο:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/371/2478,9505/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/371/2478,9506/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B107/371/2478,9507/>

Συγκεντρώστε πιο συγκεκριμένες πληροφορίες για την περίοδο των Μακεδόνων: με ποιους λαούς αναπτύσσει σχέσεις το Βυζάντιο/ με ποιους τρόπους, με ποιους συγκρούεται/ ποιο είναι το αποτέλεσμα. Σημειώστε τα βασικά στοιχεία.

2ο βήμα: Αναζητώντας ειδικότερες πληροφορίες για τη συγκεκριμένη περίοδο και το θέμα που μας ενδιαφέρει

Τα σύντομα κείμενα στους παρακάτω συνδέσμους θα σας διαφωτίσουν για τις εξελίξεις της περιόδου γενικά και θα σας δώσουν ταυτόχρονα βασικά στοιχεία για την εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου και τις σχέσεις με άλλους λαούς. Διαβάστε προσεκτικά και καταγράψτε βασικές πληροφορίες για τις εξελίξεις γενικά και για το θέμα που σας ενδιαφέρει ειδικά:

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/867/main/p5.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/1025/index.html>

3ο βήμα: Μελετώντας τις πηγές

Ήρθε η ώρα να μελετήσετε πηγές, δηλαδή συγκεκριμένα αποσπάσματα είτε από βυζαντινά κείμενα είτε από μεταγενέστερες/σύγχρονες ιστορικές μελέτες, **και να βγάλετε τα δικά σας συμπεράσματα.** Διαβάστε τις πηγές που θα βρείτε στον παρακάτω σύνδεσμο και σε έναν πίνακα καταγράψτε το είδος της πηγής (βυζαντινή ή μεταγενέστερη), αν σας φαίνεται αξιόπιστη ή όχι και γιατί, καθώς και ποιο είναι το βασικό συμπέρασμά σας για το θέμα που μελετάτε.

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/179/1255,4512/> (οι πηγές είναι τα κείμενα που βρίσκονται μέσα στα “κουτάκια”/ συμπληρωματικά μπορείτε να αξιοποιήσετε και το φωτογραφικό υλικό)

Πηγή/ είδος	Αξιολογία/ αιτιολόγηση	Συμπέρασμα

4ο βήμα: Διαβάζοντας και άλλα επιστημονικά κείμενα

Αφού έχετε πια αποκτήσει μια καλή γενική ιδέα, μπορείτε να προχωρήσετε σε σύγχρονα επιστημονικά κείμενα που αναλύουν λεπτομερέστερα το θέμα που σας

ενδιαφέρει. Διαβάστε προσεκτικά τρεις από τις παρακάτω μελέτες (ρίξτε μια σύντομη ματιά και αποφασίστε) και σημειώστε πέντε τουλάχιστον βασικές πληροφορίες που νομίζετε ότι θα σας είναι χρήσιμες στο τελικό κείμενο.

<http://byzsym.org/index.php/bz/article/view/920/816>

<http://helios-eie.ekt.gr/EIE/handle/10442/1766>

<http://byzsym.org/index.php/bz/article/view/681/599>

<http://byzsym.org/index.php/bz/article/view/675/593>

<http://helios-eie.ekt.gr/EIE/handle/10442/1764>

<http://byzsym.org/index.php/bz/article/view/733/651>

Τα κείμενα θα σας δυσκολέψουν, δεν χρειάζεται όμως να απογοητεύεστε για όσα δεν καταλαβαίνετε. Σε αυτή τη φάση, σας ενδιαφέρει να συγκεντρώσετε όσα είναι κατανοητά και σας φαίνονται ενδιαφέροντα.

Συμπληρωματικά, διαβάστε και αυτά τα σύντομα κείμενα (θα σας βοηθήσουν στη διαμόρφωση των συμπερασμάτων):

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/867/main/p13.html>

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/p/1025/index.html>

Επιπλέον, σε αυτήν τη φάση φροντίστε να επιλέγετε και φωτογραφικό υλικό (6-10 φωτογραφίες), το οποίο θα συνοδεύει την παρουσίαση-ανακοίνωσή σας.

5ο βήμα: Μια προσπάθεια προσέγγισης κάποιων (λίγο δυσκολότερων...) επιστημονικών κειμένων

Οποσδήποτε, το κείμενο που θα γράψετε για το μαθητικό συνέδριο δεν απαιτείται να βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με το αντίστοιχο ενός “κανονικού”

ιστορικού. Για να σχηματίσετε μια πιο ολοκληρωμένη ιδέα για την επιστήμη της ιστορίας, καλό είναι να αφιερώστε λίγο χρόνο ξεφυλλίζοντας και διδακτορικές διατριβές (*αναζητήστε τον όρο στο λεξικό!*) που έχουν θέματα σχετικά με όσα σας ενδιαφέρουν εδώ. Δείτε λοιπόν:

- Β. Βλυσίδου, *Εξωτερική πολιτική και εσωτερικές αντιδράσεις την εποχή του Βασιλείου Α'.*

Ερευνες για τον εντοπισμό των αντιπολιτευτικών τάσεων στα χρόνια 867-886, Διδ. Διατριβή, Ιωάννινα 1991. <http://phdtheses.ekt.gr/eadd/handle/10442/2196>

- Α. Κόλια-Δερμιτζάκη, *Βυζαντινός "Ιερός Πόλεμος". Η διαμόρφωση της ιδέας του "Ιερού Πολέμου" στο Βυζάντιο*, Διδ. Διατριβή, Ιωάννινα 1989.

<http://phdtheses.ekt.gr/eadd/handle/10442/2024>

Υπάρχει κάτι που σας έκανε ιδιαίτερη εντύπωση από τα παραπάνω;

6ο βήμα: Η συγγραφή της ανακοίνωσης

Αξιοποιώντας όλα όσα μάθατε και, φυσικά, τις σημειώσεις σας, συγκεντρώστε όλες τις πληροφορίες που θεωρείτε ότι δίνουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για την εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου και τις σχέσεις με άλλους λαούς: με ποια μέσα ασκείται η εξωτερική πολιτική του Βυζαντίου, με ποιους λαούς αναπτύσσονται σχέσεις, ποια είναι τα αποτελέσματα των επαφών, τι συμβαίνει όταν οι διαπραγματεύσεις αποτυγχάνουν, ποιος είναι ο διεθνής ρόλος του Βυζαντίου στη χρονική περίοδο 867-1081. Γράψτε ένα κείμενο 450 περίπου λέξεων. Αυτό το κείμενο θα παρουσιάσετε στους ιστορικούς -αρχαιολόγους συμμαθητές σας.

Προσοχή: Το κείμενο θα συνοδεύεται από ένα αρχείο ppt, το οποίο θα περιλαμβάνει οπτικό υλικό που εσείς θα επιλέξετε (μέχρι 6-10 διαφάνειες).

7ο βήμα: Το επιστημονικό συνέδριο (6η διδακτική ώρα)

Δύο εκπρόσωποι της ομάδας θα κάνουν την ανακοίνωση και θα ακολουθήσει συζήτηση (για διευκρινίσεις, επίλυση αποριών, συμπληρώσεις κ.λπ.).

Προαιρετικά: ένας εκπρόσωπος από κάθε θεματική ενότητα θα αναλάβει να αναρτήσει την τελική ανακοίνωση, μαζί με το αρχείο παρουσιάσεων, στο ιστολόγιο της τάξης.